

İş Dünyası Yeni Ekonomik Modele Nasıl Bakıyor?

Aralık
2021

Rapor İçeriđi

1

Başlarken

2

Rekabetçi
kura bakış

3

Olumlu
yönler

4

Olumsuz yönler

5

BAE ile
normalleşilmeli
mi?

6

Erken seçime
bakış

7

Faizler ne
olacak?

8

Asgari ücret
beklentisi

9

Beklentiler -
Yorumlar

Başlarken

Türkiye geçtiğimiz hafta; faiz indirimi sonrası döviz kurlarındaki yukarı yönlü sert hareketlenme, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın rekabetçi kurun "üretim üssü Türkiye" hedefine katkısı sağlayacağına yönelik açıklaması, BAE ile ekonomik yakınlaşma ve erken seçim çağrıları başta olmak üzere oldukça sıcak bir gündemi geride bıraktı.

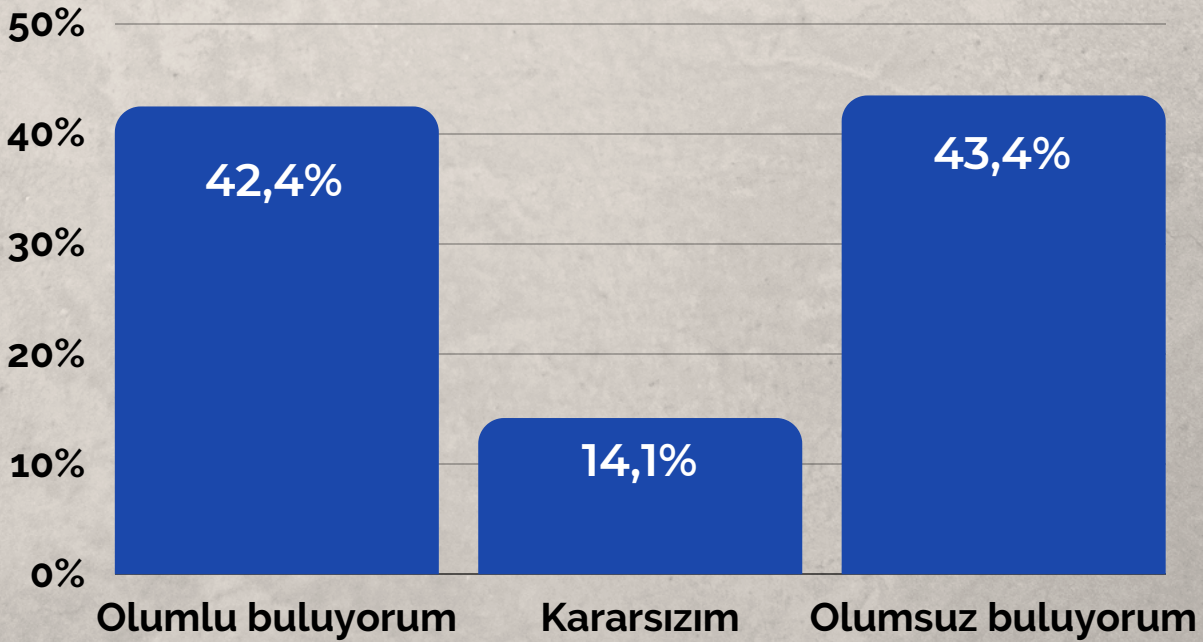
İstanbul merkezli uluslararası pazar ve kamuoyu araştırma şirketi AGS Global Araştırma olarak Türk iş dünyasının bu sıcak gündeme bakışını ölçmek amacıyla **198 iş insanıyla** gerçekleştirdiğimiz kapsamlı araştırma içerdiği ilginç sonuçlarla öne çıkıyor. Buna göre;

- İş dünyasının mevcut ekonomik politikaya yaklaşım konusunda açıkça ikiye ayrıldığını gösteren araştırmamız, söylenenlerin yanı sıra asıl "satır arasına gizlenenler" açısından büyük önem arz ediyor.
- Türkiye'nin bu tarihsel fırsat koridorundan ihracat ve üretimi artışı ile çıkabileceği genel anlamda bu yaklaşıma "olumsuz" yaklaşanlar tarafından dahi kabul edilirken, enflasyonda ve üretici maliyetlerindeki artış ile fiyatlamada yaşanan sorunlar, katılımcıların tamamına yakınına en önemli "riskler" olarak nitelendiriliyor.
- Rekabetçi kurun 10 TL'nin altında tanımlanması ve asgari ücrette beklentinin 4 bin TL bandını aşması bu risklerin etkilerini hafifletme tedbirleri olarak öne çıkıyor.
- Ayrıca, iş dünyası yeni dönemde dış politikada "dost-düşman" yaklaşımının yerini, daha rasyonel ilişkilerin almasını talep ediyor. Bu nedenle BAE ile yakınlaşmanın "olumlu" karşılanmasını, bölge ülkeleriyle normalleşme ve geleneksel pazarlarla ilişkilerin yeniden tesisi yönünde bir talep olarak değerlendirilmeli.
- 2020 yılının Kasım ayında gerçekleştirdiğimiz araştırmaya göre; %54,8 olan iş dünyasında "temkinli bekleyişe devam" eğilimi, 2021 yılının aynı döneminde benzer bir düzeyde seyrediyor. "Fırsatlar için tetikte" diyenlerin oranı ise aynı periyotta %31,7'den %22,2'ye düşmüş durumda.
- Kısacası, reel sektörün yatırım iştahını koruyabilmesi için öngörülebilir bir fiyat ortamının sağlanması, dolayısıyla en kısa sürede kurda tansiyonun dengelenmesine ihtiyaç var. Bunun yolu ise ekonomi yönetiminde daha fazla şeffaflıktan ve ikna edici bir iletişim yönetiminden geçiyor.

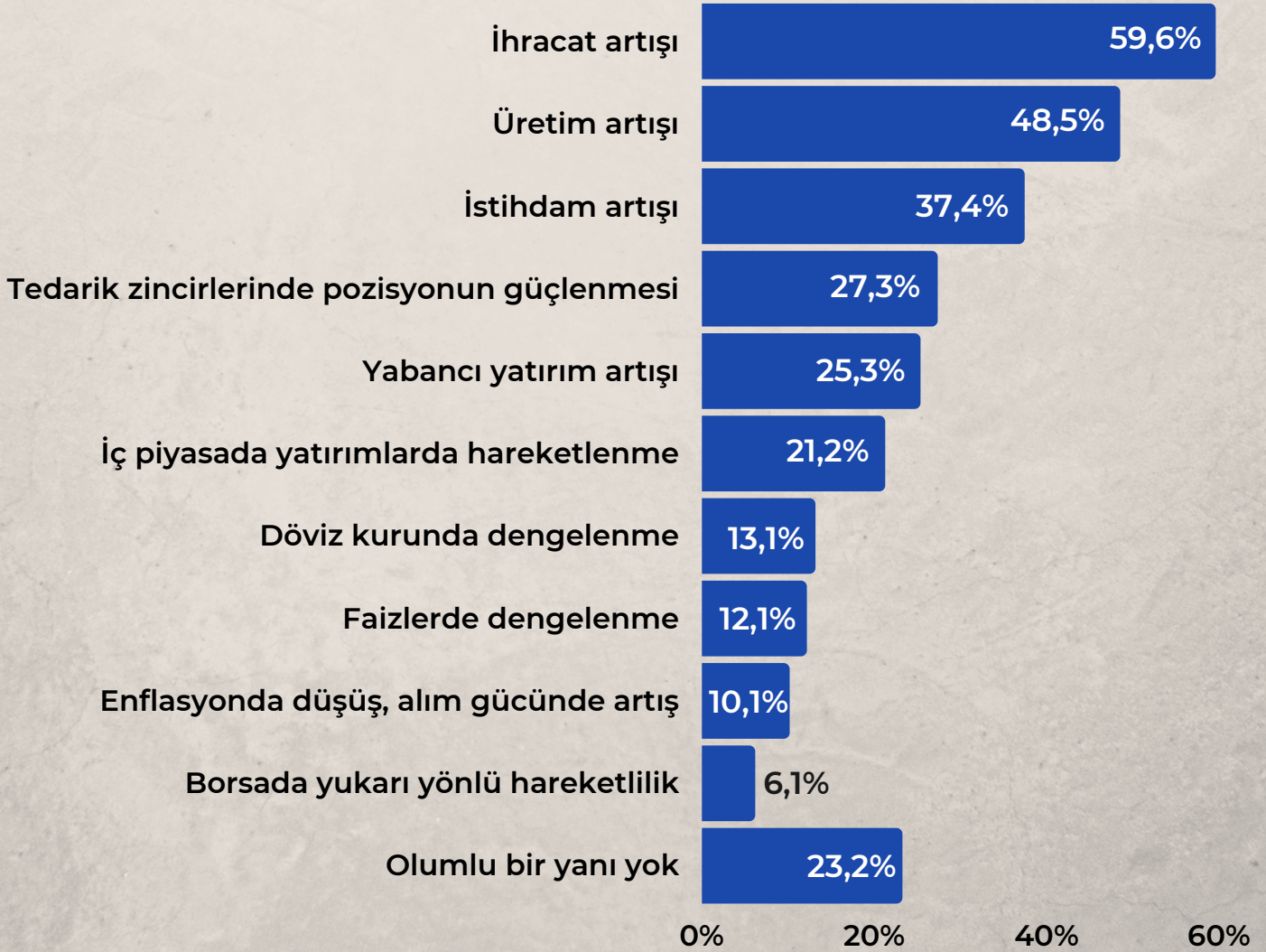
CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN TARAFINDAN AÇIKLANAN; “PANDEMİ SONRASI OLUŞAN FIRSATLARDAN KAYNAKLI TÜRKİYE’Yİ BİR ÜRETİM ÜSSÜNE DÖNÜŞTÜRMEK İÇİN DÜŞÜK FAİZ/REKABETÇİ KUR” POLİTİKASINI NASIL KARŞILIYORSUNUZ?

“Araştırmaya katılan iş insanlarının %43,4’ü Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanan “pandemi sonrası oluşan fırsatlardan kaynaklı Türkiye’yi bir üretim üssüne dönüştürmek için düşük faiz/rekabetçi kur” politikasını “olumsuz” bulurken, olumlu bulanların oranı ise %42,4 ile oldukça yakın. %14,2’lik kesim ise bu konuda “kararsız”. Bu yönüyle, iş dünyası tam anlamıyla ikiye bölünmüş gözüküyor.

Düşük Faiz ve Rekabetçi Kur: Üretim Üssü Türkiye” Politikasına Karşı İş Dünyası İkiye Ayrılmış Durumda..

Size göre, Şayet varsa, bu politikanın **olumlu** olarak etkileyeceği öncelikli faktörler hangileridir?

Üretim ve İhracat Artacak..

İş insanlarına göre bu ekonomik yaklaşım sonucunda elde edilecek olumlu sonuçların başında ihracat artışı (%59,6) yer alırken, onu sırasıyla üretim (%48,5) ve istihdamda artış (%37,4) takip ediyor. Araştırmaya katılan 10 iş insanından 2'si ise bu ekonomik politika hiçbir başlıkta olumlu sonuç doğurmayacağını düşünüyor.

Size göre, şayet varsa, bu politikanın **olumsuz** olarak etkileyeceği öncelikli faktörler hangileridir?

Tüketici ve Üretici Fiyatlarında Artış Sorun Olmayı Sürdürecektir.

Diğer yandan enflasyonda (%67,7) ve üretici fiyatlarında (%59,6) yaşanacak artış ile fiyatlama sorunları (%39,6) bu politikanın “olumsuz” yanları olarak sıralanırken, onları sanayi için gerekli ara malı ithalatı yapamama (%53,5) ve Türkiye'nin öz-varlıklarının düşük fiyatlarla kaybedilmesi riski (%48,5) takip ediyor.

Size göre daha fazla üretim,
ihracat ve istihdam için ideal
(rekabetçi) USD/TL değeri
nedir?

$$1 \$ = 9,40 ₺$$

Rekabetçi Dolar Kuru 10 TL'nin Altında Olmalı

Peki iş dünyası temsilcilerine göre rekabetçi dolar kuru aslında ne olmalı? Araştırma kapsamında görüşü alınan iş insanları; Türkiye'nin ihracat ve yatırımda rekabet üstünlüğü elde etmesi için ideal ABD dolar – Türk lirası paritesinin ortalama 9.40TL olması gerektiğini düşünüyor.

ASGARI ÜCRET 4.150 ₺

Size göre yeni yılda uygulanması gereken asgari ücret ne kadar olmalıdır?

Asgari Ücret 4 Bin TL'nin Üzerinde Olmalı

Araştırma kapsamında enflasyonla birlikte son günlerde daha sık tartışılan asgari ücret zammı da iş dünyası temsilcilerine sorulurken, iş insanlarının ortalama asgari ücret beklentisi 4 bin 165 TL olarak öne çıkıyor. Bu da %45'in üzerinde zam oranı anlamına geliyor.

BAE Veliiaht Prensi'nin Türkiye ziyareti ve iki ülke arasında ekonomik yakınlaşmayı nasıl buluyorsunuz?

63/100

BAE ile yakınlaşmayı olumlu buluyorum

17/100

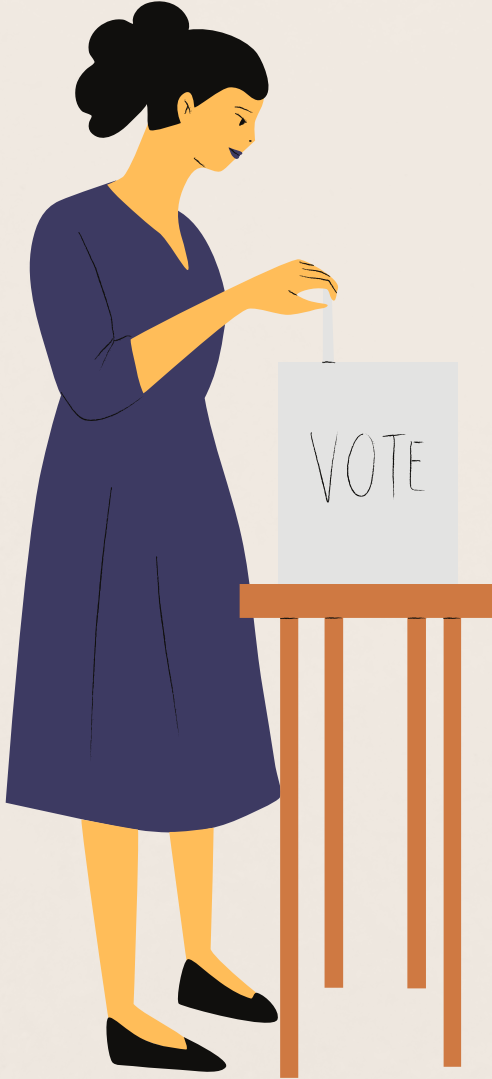

BAE ile yakınlaşmayı olumsuz buluyorum

İş Dünyasına Göre BAE ile Yakınlaşma Olumlu..

Birleşik Arap Emirlikleri Veliiaht Prensi Dahlan'ın Türkiye ziyareti ve 10 milyar dolarlık yatırımı da kapsayan ticari anlaşmaları iş dünyası tarafından %63,6 oranında “olumlu” karşılanırken, olumsuz diyenlerin oranı sadece % 17,2..

İş dünyası temsilcisi olarak muhalefet tarafından dile getirilen erken seçim çağrılarını nasıl karşılıyorsunuz?

33/100

Seçim olması gerektiğini düşünüyorum

21/100

Seçim konusunda kararsızım

46/100

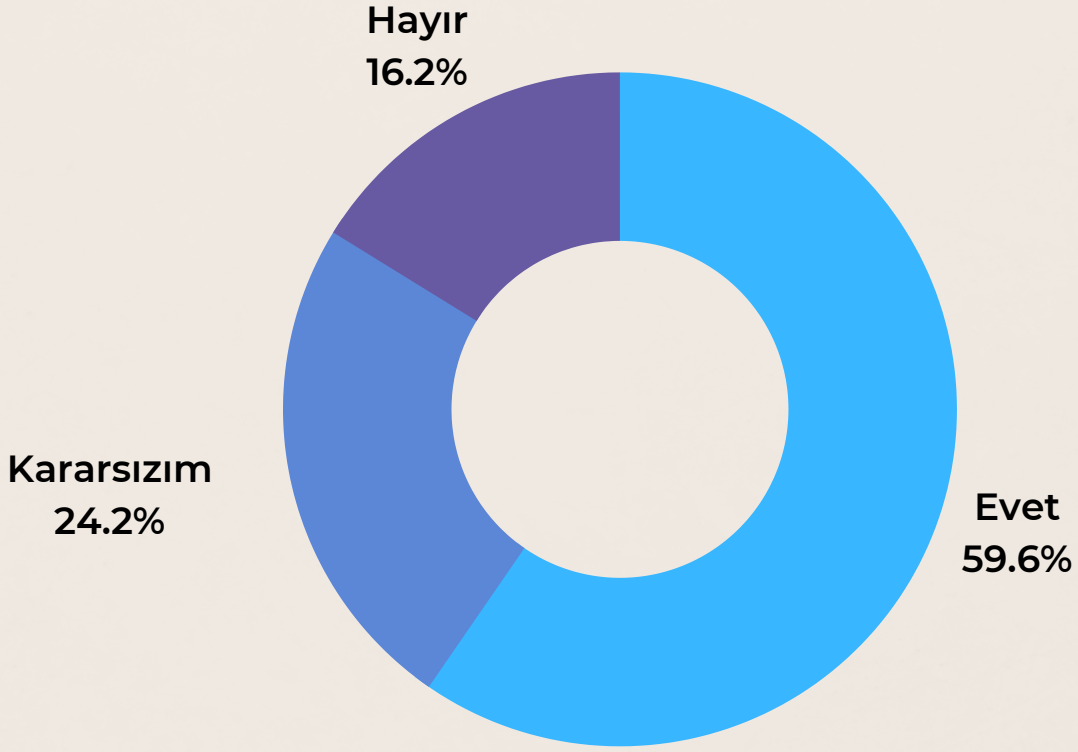

Seçim olması gerektiğini düşünmüyorum

Erken Seçim İçin Henüz “Erken”..

İş dünyası temsilcilerinin %45,5'i muhalefet tarafından yapılan erken seçim çağrılarını olumsuz bulurken, araştırmaya katılan her 3 iş insanından 1'i (%33,3) bu çağrıyı olumlu karşılıyor. Kararsızların oranı ise %21,2.

2022 yılında faiz indirme eğiliminin sürmesini bekliyorsunuz musunuz?

Faiz İndirimi Sürecek..

Araştırmaya göre iş dünyası temsilcilerinin %59,6'sı faiz indirme eğiliminin sürmesini beklerken, "hayır" diyenlerin oranı %16,1; kararsızların ise %24,2.

Şirketinizin 2022 yılı için yaklaşımını nasıl tanımlarsınız?

51,5%

Temkinli bekleyişe devam

22,2%

Fırsatlar için tetikte

16,2%

İştahlı büyüme yanlısı

10,1%

İçe kapanma-daralma

Araştırma kapsamında 2022 yılı stratejilerine ilişkin yaklaşımları sorulan iş insanlarının yarısından fazlası (%51,5) “temkinli bekleyişe devam” derken, onu “fırsatlar için tetikte” diyenler (%22,2) izliyor. İştahlı büyüme yanlıları ise tüm katılımcıların sadece %16,2’sini oluşturuyor.

İş Dünyasının Diğer Beklentileri

1

Hükümete, mevcut yönetim biçimine, yargı sistemine ve genel anlamda hukuka güvenin yeniden tesis edilmesi gerekiyor.

2

Ekonomik verilerin ve ekonomi politikalarının topluma aktarılması konusunda daha şeffaf bir yaklaşım benimsenmeli.

3

Ülke çapında kutuplaşma değil, istişare kültürü hakim kılınmalı. Tüm kesimlerin taleplerine kulak verilmeli.

4

Dış ilişkilerde çok daha rasyonel ve gerçekçi bir pozisyon alınmalı. “Dost-düşman” gibi sıfatlara göre dış politika oluşturulmamalı.

İş Dünyasının Diğer Beklentileri

5

İstikrarlı büyüme için ihracat odaklı ve katma değeri yüksek ürünlerin üretimine ve buna göre bir teşvik kompozisyonuna odaklanılmalı.

6

Sanayi ve tarım kesimine daha fazla teşvik sunulmalı ve istihdam artırılmalı.

7

Temel gıda maddeleri ve tarımsal girdilerde en az 2 yıl "0" KDV uygulanmalı.

AGS Global, yerli ve özgün bir araştırma şirketi olarak kurulduğu günden bu yana Türk markalarının dünyanın 100'e yakın ülkesinde marka ve pazar araştırma partneri ve global markalaşma serüveninin yol arkadaşıdır.

İLETİŞİM

AGS GLOBAL AŞ.

Cevizli Mahallesi,
Ritim İstanbul,
A3 Blok, D:1-8
Maltepe, İstanbul

0216 450 40 80

Schoeneberger Str.
11 10963
Berlin, Almanya

+49 30 68919952